

KOČKA MUZEJNÍ

Noviny Regionálního muzea v Jílovém u Prahy

ZDARMA

■ ročník I / číslo 1

■ LISTOPAD 2023

■ www.muzeumjilove.cz

STŘEDOČESKÉ
KULTURNÍ LÉTO
JE ZA NÁMI

VÝSTAVA MADONKY,
JEŽÍŠCI A KONÍČCI
JÍLOVÉ JE PRIMA!

TIPY NA VÝLETY
POSÁZAVSKÝ
PACIFIK

ADVENT SE BLÍŽÍ
KONCERT ANDREY
TÖGEL KALIVODOVÉ

Krásné narozeniny

Nejenom historické osobnosti a události si připomínají různá výročí, ale také zaměstnanci u nás slaví svá životní jubilea. V srpnu to neminulo naši milou kolegyni Galinu. Rádi jsme si s ní připili, pogratulovali a poseděli v družném rozhovoru. A stejně se řeč vždycky stočí na muzeum a plánování dalších akcí. Vždyť muzeem žijeme a nijak se tomu nebráníme ☺. Proto už Galča pro vás připravuje tradiční Vánoční předvádění, které proběhne dne 2. 12. 2023.

Se starostou v Ostravě

V termínu 8. 9. - 10. 9. 2023 proběhl pro Jílové důležitý víkend. V Ostravě se konal 27. ročník Setkání hornických měst a obcí. Ač na druhém konci republiky, přesto je zde spojnice Ostrava - Jílové, neboť 28. ročník této tradiční hornické akce se totiž... POZOR... bude konat v Jílovém. Jílové patří mezi významná hornická města, proto je pro nás čest být hostiteli této mezinárodní události. Starosta Pavel Pešek převzal v Ostravě světlo sv. Barbory a tím záruku konání akce v příštím roce u nás. Symbolická lucerna je tak nyní uložena na radnici a nás čeká náročný úkol. Muzeum ve spolupráci s městem a dalšími dobrovolníky již nyní připravuje setkání horníků ve dnech 13. 9. - 15. 9. 2024 v Jílovém. Naše město tak bude doslova prskat ve švech a všude, kam se podíváte, budou desítky hornických spolků a příznivců montanistiky. Vše doprovodí bohatý program – koncerty, divadelní představení, hornický folklor, přednášky, výstavy atd. Prostě už teď se máme na co těšit.

Hola, hola, nové kalendáře volají

Čas nezastavíš, ale štěstí přeje připraveným. Kdo se již nyní vybaví kalendářem na rok 2024, může včas a důkladně plánovat své životní kroky. Je možno si vybrat mezi stolním a nástěnným kalendářem. Co je komu libo. Stejně jako pro rok 2023 jsme kalendář sestavili z historických fotografií Jílovska. Náš archiv jich skrývá celkem přibližně 15 000 kusů. Máme tak vystaráno na několik desetiletí. A vy si můžete zavzpomínat na staré časy a původní snímky města a krajiny třeba tak srovnat se současným stavem. Možná tam najdete svoje oblíbené místo, či dokonce svůj dům, nebo také své předky.

Výlet do štol

Naše paní ředitelka rozhodla, že jeden takový prázdninový den můžeme pojmout pracovní-výletně. Prostě vyrazíme na „inspekci“ muzejních štol. A to si představte, že některé naše kolegyně ještě ve štolách nebyly. Tak to se muselo napravit. Zabalili jsme svačinu a vyrazili z muzea pěšky po naší naučné stezce Jílovské zlaté doly. Počasí nám přálo a dobrá nálada taky. Ve Studeném nás na pokladně u štol čekala zkušená průvodkyně Renata a bez zbytečných průtahů nám rozdala

hornické lampy a pláště. A vzhůru do štol sv. Antonína Paduánského. U vchodu nás hned upozornila – pozor, nešlápněte nám na žáby. Ano, pár jsme jich viděli a nezašlápli. Kromě žab, pavouků, nádherných krápníčků, jezírka – ovšem jezírko ve štolě se jmenuje hloubení - jsme viděli absolutní tmou a slyšeli kapání vody. Pro někoho to bylo děsivé, pro někoho relaxační. No, a potom následovalo to největší dobrodružství. Čekal nás výstup po soustavě sedmi žebříků úzkým průlezem – ve štolě se mu říká komín. Komín byl úzký, žebříky kluzké a slabší povahy – nutno říci, že především děti – to vzdaly. Každopádně, kdo prolezl, ocitl se ve druhém patře štol, kde bylo již suché a příjemné klima a přiblížil se východ ze štol. Kdo všechno přežil, dostal za odměnu domácí ovocný koláč. A všichni jsme společně vyrazili po stezce dále, prošli pod imponantním viaduktem Žampach a pokračovali k řece Sázavě, kde jsme se rozhodli vyzkoušet penzion a restauraci JARO. Jelikož na výletě vyhládne, tečku za naším putováním představoval vydatný oběd. Protože jsme to my, muzejníci, navíc z muzea zlata, u oběda jsme naplánovali odbornou exkurzi do dolu ve slovenské Kremnici. O té vás budeme informovat v dalším čísle. Mňam, dobrou chuť.

INFORMAČNÍ CENTRUM ☎ +420 241 950 791 ✉ pokladna@muzeumjilove.cz

- předprodej vstupenek na představení a akce pořádané Regionálním muzeem
- informace o pamětihodnostech, přírodních zajímavostech, turistických cílech regionu a jízdních řádech
- informace o ubytování a stravování
- kulturní a sportovní přehledy
- turistické propagační materiály, razítka do turistických zápisníků
- nabídka pohlednic, map, místních i regionálních průvodců a publikací
- dárkové a upomínkové předměty z Jílového

Muzeum a informační centrum je otevřeno denně, mimo pondělí (pokud není svátkem)
ZÁŘÍ – KVĚTEN: 9 – 12, 13 – 16 hodin ČERVEN – SRPEN: 9 – 17 hodin

OBSAH

MUZEJNÍ STRÍPKY	2
SLOVO ŘEDITELKY	3
VÝSTAVA MADONKY, JEŽÍŠCI A KONÍCI	4
JÍLOVÉ JE PRIMA!	5
KOLÉBKA Z PEŘEJÍ	6
TRAMPING STÁLE ŽIJE	7
STŘEDOČESKÁ SKUTEČNÁ LIGA	8
VÝSTAVA RYCHLÝCH ŠÍPŮ	9
STŘEDOČESKÉ KULTURNÍ LÉTO	10
KULTURNÍ TIP MUZEJNÍKA	12
NÁVŠTĚVNÍ KNIHA	13
ZAJÍMAVOSTI Z DEPOZITÁŘE	14
MEDAILONEK	15
TIP NA VÝLET DO MUZEA	16
ZA ROMANTIKOU POSÁZAVSKÉHO PACIFIKU	18
KNIHY NEJEN PRO KOČKU	20

ADRESA REDAKCE A VYDAVATELE:

REGIONÁLNÍ MUZEUM
V JÍLOVÉM U PRAHYMasarykovo náměstí 16
254 01 Jílové u Prahy

☎ +420 241 950 791

✉ info@muzeumjilove.cz

www.muzeumjilove.cz

Kontakt do redakce:

✉ kocka@muzeumjilove.cz

Příspěvková organizace
Středočeského kraje

Středočeský kraj

Milí muzejní přátelé,

něco se nám tady objevilo. Podobně jako kdysi jedna hubená třibarevná kočka na nádvoří. Teď jsou to ovšem nové muzejní noviny. Protože jílovské muzeum je tady především pro vás, milí návštěvníci, kteří přicházíte do našeho muzea, chtěli bychom vám přiblížit nejen náš život v muzeu, ale také informace z regionu Posázaví. Akce, zajímavosti, novinky... to všechno můžete sdílet s námi. A my budeme rádi za vaše připomínky, návrhy, ale i kritiku. Každý můžete přispět s trochou do mlýna. Víme, že je mezi vámi spousta šikovných malířů, fotografů, sběratelů, řemeslníků atd. – řada z vás své umění a talent již u nás prezentovala. Nejenom jílováci, ale i další obyvatelé regionu mají ke kultuře blízko a jsou právem hrdí na svoji bohatou zlatou minulost. Vždyť ročně zavítá do muzea až 30 000 návštěvníků a většina z nich odchází spokojena. Někteří dokonce nadšení, jak svědčí řada vážných i nevážných zápisů v naší Návštěvní knize, do které můžete nahlédnout na dalších stranách. A pro takovou řadu zájemců o kulturu je radost tvořit a vymýšlet akce, které si potom společně užijeme. Já i ostatní zaměstnanci muzea jsme tomuto „zlatému“ kouzlu propadli. A není to jen kouzlo. Je to atmosféra města Jílového, kterou vytváříte především VY, jílovští občané, a nám je tady s vámi moc dobře.

V muzejních novinách vám tak chceme představit běžný den zaměstnanců, jejich zájmy, koníčky, preference. Akce, které vás minou i neminou v blízké i vzdálené době. Zajímavosti za zdmi muzea, které jsou mimo návštěvnický prostor, kuriozity z depozitářů, strípky z přípravy výstav. Nezapomene ani na náš region, kdy vám přiblížíme historii, přírodní krásy, tipy na výlety a osobnosti Posázaví.

PhDr. Šárka Juřinová

A tím vším Vás provedu já, kočka Fifi. Miluju totiž historii, kulturu, svoje muzejní kolegy a také návštěvníky. Moje články a postřehy z muzea Vám budu přinášet pod jménem Kočka muzejní (KM).

Ani nevím proč, ale něco mi kdysi říkalo, tohle nádvoří vypadá příznivě. Měla jsem hlad, neměla jsem kde spát a bolelo mě břicho, ve kterém jsem táhla pět koťat. Navíc tam stál takový menší hubený človíček, vypadal mírumilovně. Když jsem vyrazila na bližší průzkum, něžně mě oslovil a světe div se – hodil mi kus rohlíku. Dnes rohlík obcházím obloukem, ale tehdy mi bodnul. Tak mě napadlo, že bych tam mohla chvíli zakotvit. To jsem ještě netušila, že jsem se dostala do ráje. Není to totiž jen tak „běžný“ domov, jaký mají ostatní kočky – je to totiž MUZEUM. A takové muzeum je plné nejenom milých zaměstnanců, ale nikdy nekončící příliv návštěvníků, kteří jsou ochotni se se mnou pomazlit a ještě se nade mnou rozplývají a dokonce – mezi námi – někdy mám větší úspěch než výstava ☺. No vážně – koukněte se do návštěvní knihy, kde se skví zápisy jako: nejlepší je kočka! Dnes už bych rohlík nežrala, proč taky, když ráno postupně každý zaměstnanec, který přijde, mi dá kapsičku ☺. Ale – psssss, protože stejný proces se opakuje, když odpoledne odcházejí. Vždyť říkám – RÁJ. A to ani nemluví o těch skryších, prolízáčcích, místečkách na ležení. To si představte, že v muzeu je 62 akumulčních kamen!! A víte, jak se v zimě na nich leží? Také pracovní židle zaměstnanců nejsou špatné, někdy i stoly, ale oni neradí, když si ležám na klávesnici – no bůže. Nepohrdnu ani spinkáním na archivních krabicích. Občas si odskočím do expozic, např. taková kukaň pro slepice je fajn, nebo replika vesnické pece, taky jsem ráda spávala ve stanu či v kajaku, když jsme měli výstavu Retro dovolená. Však těch možností je tu nekonečno, až mě někdy nemůžou najít. Prostě se z muzea už nebnu. Klidně se na mě přijďte podívat a můžete mě hladit a obdivovat, mňau.

KOČKA MUZEJNÍ Č. 1/2023

Vedoucí redakce: PhDr. Šárka Juřinová

Šéfredaktor: Michael Antony

Grafická úprava: Kateřina Tomášková

Korektura textů: Brigita Vidimská, Bc. Hana Smolová

Spolupracovali: Mgr. Dana Chmelíková, Eva Obůrková (ilustrace kočky Fifi),

Magdalena Dvořáková, Blanka Chmelíková (fotografie Jelen), Veronika Stejskalová DiS.,

Richard Kozel, Dominik Kaše

Foto na titulní straně: Archív muzea

Povoleno Ministerstvem kultury ČR, MK ČR E 24544

NEPRODEJNÉ!

OBJEDNÁNÍ ELEKTRONICKÉ VERZE ČASOPISU

V případě zájmu napište na redakční mail kocka@muzeumjilove.cz

V mailu stačí uvést pouze název časopisu a Vaše jméno (další údaje nejsou potřeba).

Hned po vydání každého nového čísla Vám bude zdarma poslán e-výtisk Kočky muzejní.

DISTRIBUCE TIŠTĚNÝCH VÝTIŠKŮ

Tištěný časopis je k dispozici zdarma v Informačním centru, nacházejícím se v prostorách Regionálního muzea v Jílovém u Prahy.

Výstava Madonky, Ježíšci a koníci

Tak koukám, co se to tady děje... a v místnosti, kde byly jakési staré knihy, prý „poklad českého národa“ nějaká Hájkova kronika, je teď spousta malých figurek. Vypadá to jako ve středověkém hračkářství. Když tak na to koukám... myšky ani kočky nevidím. I když tady ten „údajně“ koník, by mohl být i kočka. Copak neznali ve středověku kočky??? No, a co k tomu říká naše řída:

- KM -

Tak kočky samozřejmě znali a bylo jich v domácnostech poměrně hodně, jak o tom vypovídají kosterní pozůstatky při archeologických výzkumech. Ale tady nejsme ve starověkém Egyptě, kde byly kočky posvátné a uctívány. V pozdním středověku a raném novověku se uctívali svatí.

Výstava představuje jedinečnou kolekci drobné keramické plastiky (figurky lidských postav a zvířat) pocházející z pražských archeologických výzkumů. Předměty jsou zde shromážděny z několika institucí a takto pohromadě ještě prezentovány nikde nebyly. Drobnou keramickou plastikou označujeme malé figurky zvířat nebo lidí, které se ve středověku poprvé objevují pravděpodobně již v závěru 12. století. Ve středověku však byly spojeny s panským prostředím. Jejich největší obliba a masivní produkce se pak objevuje na přelomu 14. - 15. století a pokračuje dále do novověku. Figurky se pak staly běžnou součástí měšťanských domácností. Sošky sloužily různým účelům a setkáváme se s nimi v životě dětí i dospělých.

Archeologové si lámou hlavu, zda drobná keramická plastika měla funkci dětských hraček či votivních předmětů. Při snaze zařazení figurek koníků a dalších zvířat do kategorie hraček a sošky madonek či světců do sakrální

ní sféry dojdeme k závěru, že tyto funkce se prolínaly. V tehdejší světě a životě totiž nešlo oddělit náboženský a světský život. Církev a všechny její úkony člověka obklopovaly od narození. Pro děti tak bylo běžné, že si hrály na výjevy, které znaly z kostela, či si ztvárňovaly biblické příběhy.

Snahy současných vědců však vedou k určité kategorizaci, proto jsou koníci a jejich jezdci řazeni spíše do skupiny hraček. Sošky Madonek, Ježíšků a světců se dle pozdějších analogií užívaly do svatých koutů, tzv. domácích oltářů. Z dalších funkcí můžeme zmínit upomínky z poutních míst, votivní dary, některé „panenky“ měly kruhový otvor na hrudi, kam se vkládal peníz a figurka sloužila jako dárek ke křtu dítěte, nebo byly plastiky součástí divadelních loutkových her s náboženskými motivy či domácích betlémů. A tím se opět dostáváme na výše řečené, že se funkce prolínaly, neboť figurky mohly sloužit ke ztvárnění biblických příběhů, a to jak v zastoupení kategorie „hračky“, tak i kategorie „sakrální figurky“.

Vracím se do svých vzpomínek, kdy jsem pracovala léta letoucí na archeologických výzkumech a vybavuji si ten „povznášející“ pocit, kdy vám pod rukama mezi hromadou hlíny, keramických střepů a úlomků zvířecích kostí vykoukne něco konkrétního, to vždy bylo - „jééé, hele, co mám“ - figurka koníka, či soška Madonky vždycky potěšila. Možná

proto se také tématem mojí disertační práce stala právě tato drobná keramická plastika. A čím více se člověk zahloubá do zkoumání původu, významu, zdrojů, tipů a výroby těchto sošek, tím více vás udiví, jak se toho dá zjistit málo. O tom, k čemu sloužily drobné sošky, vedou archeologové diskusi a dosud je k uspokojivému závěru nedošlo.

- SJ -

Jílové je prima!

Místní občané dobře vědí, jak je Jílové zajímavé a půvabné, ať už co se týká historie či okolní přírody. V průběhu září a října se o tom přesvědčili také reportéři televize CNN Prima News, kteří zde točili již tři reportáže do pořadu Prima Česko. A protože ještě nemají dost, což nás nepřekvapuje, budou do nově chystaného pořadu Prima město natáčet reportáž přímo z Jílového. V tomto pořadu se představí nejstarší památky, osobnost města, významná firma, místní gastronomie a nebude chybět ani slovo starosty. Natáčení proběhne v listopadu a jistě se máme na co těšit. Jílové je „zlatá hvězda“ a svoji publicitu si právoplatně zaslouží.

Z předešlého natáčení uvidíme reportáž ze štol sv. Antonína Paduánského, ve které zazní ledacos zajímavého. Věděli jste např., že ve štole můžete „spatřit“ absolutní tmu?

Další reportáž nás zavede na legendární Posázavskou stezku, kterou jistě dobře známe. Kdo však ne, po zhlédnutí reportáže zatouží po procházce lesem a údolím řeky Sázavy, kolem trampských osad, chat přilepených na skále nad řekou, po přírodních lesních schodech, vyhlídkách a výlet zakončí v některé z posázavských hospůdek.

Ve třetí reportáži nemusíme nikam daleko šlapat, přesto si užijeme přírodu dolního Posázaví. Stačí zajít do Regionálního muzea

v Jílovém do expozice Tramping stále žije. Nasajeme atmosféru trampování, lenošení v přírodě, posedíme v záři ohně při poslechu trampských šlágrů, či karetní partičce. Konkrétní termíny uvedení pořadů zatím neznáme, ale budeme vás včas informovat na sociálních sítích.

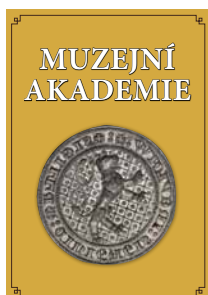
- SJ -

Chlapec ovlivněn opatem Heřmanem

Klásterní expozice ráda uvítá své návštěvníky a nebožtíci v hlubinách středověkého podsvětí muzea je rádi vidí, jsou vždy dobře naloženi a není třeba z nich mít ani trochu strach. O tom se přesvědčil tento chlapec, který v roce 1991 navštívil se svým otcem naše muzeum. Pořídil si originální fotografii s úsměvem ze středověku a zážitek v něm uvízl natolik, že jeho kroky později směřovaly na studium archeologie. Od té doby pracoval na mnoha záchranných archeologických výzkumech nejen u nás, ale také v zahraničí. Odkryl desítky dalších koster a nyní působí jako vedoucí archeologického oddělení v jednom nejmenovaném středočeském muzeu. Pokud ti tento příběh nedá spát, napiš mi email a já ti odtajním identitu tohoto badatele, mánu.

Muzejní akademie

V prosinci proběhne slavnostní ukončení již sedmého ročníku Muzejní akademie. V letošním roce jsme se věnovali tématu regionálních dějin. Řada posluchačů je s námi od počátku, od prvního ročníku, kdy tématem

byl Úvod do archeologie a historie! Kdo by to řekl? V roce 2016, kdy jsme roční cyklus přednášek vymýšleli, jsme si říkali – tak to zkusíme. Když se přihlásí pět zájemců, bude to fajn. A ejhle, přihlásilo se vás neuvěřitel-

ných 70! K naší radosti se toto číslo drží v každém ročníku. Dle odchozených let jsme už vlastně ve fázi doktorátu.

Prosincová akademie se tradičně nese ve slavnostním duchu a kromě vánoční výzdoby si také užijeme přátelské setkání nad kávou a chlebičky. Účastníci převzou z rukou ředitelky Šárky Juřinové diplom absolventa a zvláště pilní studenti také malou pozornost.

Moji milí studenti, jsem ráda, že jste tu s námi a těším se na další ročníky. V roce 2024 plánujeme téma Čestí archeologové ve světě. Nezapomeňte se včas přihlásit.

- RED -

Poděkování samoobsluze u Kolářů

Pozorní návštěvníci a občané Jílového si jistě všimli, že za výlohou potravin u Kolářů nám poskytli velkorysý prostor pro naše plakáty a pozvánky na muzejní akce. Chtěla bych zde vyjádřit velké poděkování paní Pavle Kopecké, že nám toto umožnila. Jistě do těchto potravin chodíte rádi nakupovat, stejně tak jako my. Vždyť ty výtečné koláčky na našich vernisážích jsou z jejich prodejny. Já osobně tam chodím na zeleninové pomazánky, protože tam mají výtečný bio - vege koutek zdravé výživy. No, a vřele doporučuji krutů šunku. Na tu tam chodím opravdu často, protože kdo jste nezkusil, neuvěříte ©. Taky tam nakupuji čokolády a bonboniéry jako dárečky, protože těch tam mají opravdu výběr. A když tam míříte nakupit, tak se můžete kouknout, co zajímavého se chystá v muzeu.

-SJ-

Kolébka z peřejí

Do neděle 12. listopadu 2023 se ve vestibulu muzea nachází výstava 105 let osady ZTRACENÁ NADĚJE.

Osada byla založena v roce 1918 a za rok vzniku ho určili zakládající osadníci Ztracené naděje z toho důvodu, že do té doby bylo tábořiště pouze více či méně navštěvovaným romantickým místem různých názvů – Vydří tábořiště, Tábor řvavých, Červené eso, kdežto opravdový osadní život se začal plně rozvíjet právě až od této chvíle.

Osadníci uspořádali úplně první Trampský večer s vlastními písničkami, začali vydávat první trampský časopis Proudník, nechali vytisknout první trampský zpěvník, utvořili první trampský soubor s názvem Ztracenkáři, vydali první Trampský kalendář. Hybnou dvojicí těchto kulturních aktivit byla dvojice Jarka Mottl – Motyl a Čenda Kopáček – Páček, pozdější známý řezbář totemů.

Už v roce 1922 měla osada již 105 mužských a 18 ženských členů. Mezi nimi bylo také několik výrazných sportovců – cyklisté František Martínek, Láďa Brejla, Proda, krasobruslař Louskáček, ale také fotbalový internacionál Láďa Ženišek. Později řady osadníků rozšiřují i bratři Víchové (Mirek byl sólistou opery Národního divadla a společně s Ton-

dou - Káčou vystupovali jako Káča Sisters) a populární komik Jarďa Štercl. Čestným členem osady se stal akademický malíř Zdeněk Burian – Siddle Burke. Na Ztracenu jezdili i mnozí známí umělci, například Jaroslav Ježek, Jindřich Plachta či Ljuba Hermanová. Ztracenkáři byli členy pěveckých skupin, tehdy velmi populárních. Ať již to byla Mottlova parta nebo Song Club, účinkující jako sbory v Osvobozeném divadle V+W.

Na výstavě jsou poprvé k vidění nejstarší předměty trampské historie, které předcházely i samotnému vzniku osady. Například Deník Družiny vyder z roku 1916 (předchůdce pozdějších tisíců trampských kronik a cancáků), ve kterém je popisována dnes již legendární plavba do Svatojánských proudů a založení Vydřího tábořiště. A co je nejúžasnější, dokonce se dochovaly i akvarely na výpravě kreslené (jeden z nich byl použit na pozvánku výstavy). Ze samotných počátků osady Ztracená naděje jsou vystaveny před sto lety kreslené trampské karty, se kterými si první osadníci krátili dlouhé chvíle, rukopisy písniček Jarky Mottla, scénáře divadelních her, osadní korespondence, fotoalba, originál nejstarší dochované trampské novoročenky, výtisky Proudníku, nejstarší Trampský ka-

lendář, cenné archivní fotografie i předměty denní potřeby. Dominantou výstavy je původní ztracenkářský totem, který je dílem Čendy Kopáčka.

Část výstavního prostoru je zároveň věnována i současnosti, neboť osada stále žije ...

Cancák JERRYHO PACKARDA

V naší nové expozici Tramping stále žije je do 14. listopadu vystaven **cancák a zpěvníky Jerryho Packarda a Deník Brdské zimní armády**. Jde pravděpodobně o nejcennější památky brdského trampingu. Texty

Jerry Packard

i ilustrace dokazují divokost dospívajících kluků, majících před vojnou, inspirujících se vzory z filmů a dobrodružných románů.

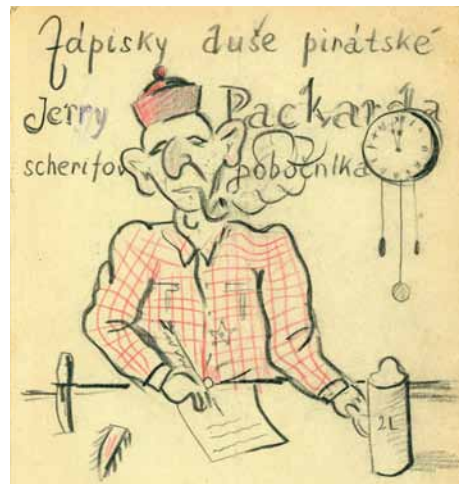
Vystavenému cancáku, deníku i zpěvníkům dělají společnost dva velké panely, na kterých jsou archivní fotografie a ukázky z vnitřku vystavených archiválií.

Ojedinelé předválečné společenství trampů, nazvané **Brdská zimní armáda**, založil v listopadu 1928 Jaroslav Krsek – Jerry Packard a získal v ní odpovídající hodnost „generála“. Do trampské historie se proto zapsal jako Generál Packard. Dalšími známými osobnostmi v B.Z.A. se stali Billy Broches, Svenny Krupička, Patachon, Wodka, Milton, Ogden, Venca Kunc a další. Teritoriem B.Z.A. byly celé Brdy, a to od Řevnic až po Rožmitál

pod Třemšínem. V době největší slávy měla armáda 157 členů, oděných v jednotný stejnokroj – do klobouku Kanadské jízdní police, manchestrových kalhot, kanad a svetrů značky Milton. Hoši vyráželi do brdských lesů i v nejtřeskutějších mrazech jen s tou nejskromnější výbavou. Dodnes je vzpomínán jejich slavný několikadenní přechod Brd v kruté zimě roku 1929, kdy teploty klesly na minus třicet.

Trampové z B.Z.A. založili celou řadu skromných campů s názvy ladícími jejich dobrodružné povaze, například Zlaté dno (Dice camp), Velitelský pahorek, Žádná sirka, Camp pstruhů, 100 piv. Po několika letech se B.Z.A. rozpadá, aby se v průběhu dalších let stala legendou a příkladem k následování nejen u brdských trampů. Odkazy na ni můžeme dodnes nalézt v kronikách mnoha osad napříč republikou.

V době nacistické okupace se řada trampů z B.Z.A. zapojila do odboje a někteří z nich zaplatili cenu nejvyšší. Generál Packard byl po zatčení dopraven do koncentračního tábora v Osvětimi, kde dostal prudký zápal plic a místo ošetření byl dozorcí polit studenou vodou. Zemřel ve vysokých horečkách 20. února 1943. Billy Broches byl zatčen v květnu 1940 a po nekonečném martyriu těžkých

Úvodní strana Packardova cancáku z roku 1929

výslechů byl popraven 11. 1. 1943 ve věznicí Plötzensee u Berlína. Své ženě Pavle Bročkové – Brochesové napsal několik hodin před svou popravou.

Pozdravuj moje lesy, moje milá, a všechny kamarády trampy, všem posílám kus svého srdce, měl jsem je tak rád. Schází mi moje kytara a naše písničky, Tvoje dlaň a můj malý... Buďte stateční a nikdy nezapomínejte na svoji cestu mužů, svoji čest, boj za vlast je to nejpřednější, nikdy ji nezradte.

Tramping stále žije

V našem muzeu byla na jaře otevřena nová expozice příznačně nazvaná **Tramping stále žije**, neboť na rozdíl od jiných muzejních projektů prezentuje i tramping současný, ne jen ten historický. Zároveň nahradila v původních prostorech tu předchozí, která zde byla již od roku 1987.

Už samotná vernisáž, které se zúčastnilo přes tři sta návštěvníků z celé republiky, naznačila, že o expozici bude velký zájem. A to i ze strany médií tištěných, televizních i internetových v celkovém počtu 21 reportáží, živých vysílání a článků.

Expozice je rozdělena do tří částí, a to na **oddechovou**, kdy si lze z výběru trampských písniček pustit svoji oblíbenou a zasednout ke stolu k cancáku, zahrát si zde připravené karty, či na terase chaty při kávě (z automatu ve vestibulu) přečíst nějaké to trampské čtivo a posedět u ohně nebo kamen v již zmíněné chatě, nebo na její terase. Díky velkoplošným fotografiím přírody na okolních stěnách navozuje posezení pocit volnosti v krajině, umocněné zvukem tekoucí vody a štěbetáním ptáků. Dominantou expozice je dřevěná kánoe s figurínou trampa v životní velikosti.

Mnozí návštěvníci a trampové této možnosti oddechu využívají co nejvíce a návštěvu expozice protáhnou i na několik hodin. K dokonalosti to zatím dotáhl návštěvník, který se natáhl na lůžko v chatě a usnul.

Dále je část **prohlídková**, kde ve vitrínách najdete vystavenou pozůstatost dlouholetého kapelníka skupiny Pacifik Tonyho Linharta, kytary Boba Hurikána a prvního trampského skladatele Jarky Mottla, tropickou přilbu spisovatele a dobrodruha Gézi Včeličky, se kterou vykonal své velké vandry po Balkáně

a Severní Africe, podomácku vyrobené trsátko Wabiho Ryvolvy z raných dob Hoboes, sportovní trofeje z prvorepublikových trampských turnajů, ukázky vandrovní výbavy, medailonky trampských osobností, historii trampské písně i první osady Ztracená naděje.

Celý prostor vhodně doplňují fotografie současného trampingu, neboť jak již bylo uvedeno, expozice Tramping stále žije není jen vzpomínkou na bohatou minulost.

Moc se mi líbí nápad s dřevěnou bednou, která obsahuje hromadu camrátek (památečných plátek z trampských akcí), ve kterých se dá prohrabávat a hledat camrátko sprátelevných osad a případně donést a přidat do bedny nějaká další, čehož mnohé trampské osady

využívají a počet camrátek za uplynulý půlrok výrazně narostl i o ty současné. A nejenom o camrátko, na stolech se objevují pozvánky na trampské akce, případně další drobné předměty trampské tvořivosti, jako jsou placčky, korálkové náramky, kožené přívěsky...

Prostě expozice se stala prostorem, kam návštěvníci přinášejí spontánně další a další

předměty, které malebně dotváří původní stav a navozují domácí atmosféru.

Závěrečná třetí část je **interaktivní**, kde dotykové panely přiblíží trampskou historii, kreslený i psaný humor, povídky a básně, komiksy, příběhy z trampských hospůdek, ukázky trampské tvořivosti i slangu a mnohé další.

Na velké oválné mapě jsou vyznačeny osady Dolního Posázaví, Kocáby, Svatojánských proudů a dalších míst v regionu, o kterých si lze vyhledat další podrobnosti.

Myslelo se i na nejmenší návštěvníky, kteří se mohou na dotykovém panelu v obrázkové hře rozhodnout, která věc se hodí do lesa na vandr a sbalit je do torny. A stejným způsobem si mohou uvařit guláš správným výběrem ingrediencí, ale to je vlastně hra i pro velké.

V šuplících podél stěn lze nalézt stavebnice totemu či vláčku Posázavského pacifiku.

Jedna z vitrín, nacházející se hned u vchodu do expozice, je určena k pravidelnému obměňování a představování nových sbírkových předmětů, které díky návštěvníkům expozice stále rozšiřují fond muzea. Napoprvé to byly Deníky Jerryho Packarda a Brdské Zimní Armády a od 20. listopadu zde bude vystaven unikátní velkoformátový ručně kreslený i psaný zpěvník v notovém záznamu, který je společným dílem tří velkých osobností: Jendy Kordy (autora trampské hymny Vlajka), písničkáře Arnošta Mošny - Hamleta a Václava Fliegela - Grizzliho.

Michael Antony

Středočeská Skutečná Liga

V neděli 24. září se v našem muzeu uskutečnil semifinálový výběr muzikantů 18. ročníku Středočeské Skutečné Ligy. Na nádvoří jsme uvítali celkem sedm kapel: Doggybag, Nazgul, Rocksana, Rasmane, Přísun povolen, Furie, Fret a Nadlimity.

Vstup byl zdarma, občerstvení zajišťoval personál restaurace U Dušků.

Projekt Středočeské Skutečné Ligy má za cíl vyhledat a podpořit začínající hudební

skupiny a nalézt nové talenty ve Středočeském kraji. Dále upozornit české publikum na Středočeský kraj a jeho talenty, získat zájem široké veřejnosti, producentů a dalších odborníků v oboru.

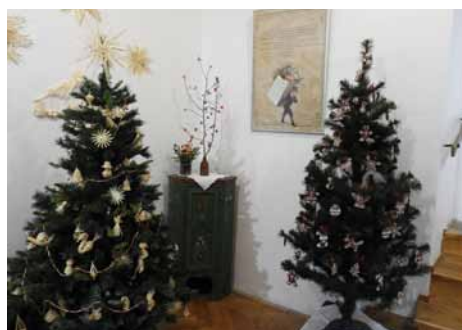
Soutěž má také mladým lidem ukázat, že má smysl věnovat se něčemu navíc, rozvíjet sám sebe, motivovat je na cestě k tvůrčímu a smysluplnému trávení volného času. Jako jediná soutěž v České republice umožní rozsáhlému

počtu kapel vzájemné měření sil na Open Air akcích a zajistí tak objektivní a spravedlivé posouzení kvality hudebního uskupení.

Talentská soutěž „Středočeská Skutečná liga 2023“ je organizovaná celkem do šesti samostatných kol, konkrétně se jedná o tři základní kola, dvě semifinále a finále, které se koná v neděli 19. listopadu v Domě kultury Kladno.

- KM-

Vánoční předvádění

Prostory muzea, nádvoří a expozice jsou zaplněny stánky s vánočním zbožím. Zastavte se u nás 2. 12. nasát vánoční atmosféru, nakoupit dárečky a cukroví. Můžete si dát svařák a čerstvě pečené kynuté pečivo, které pronavoní celé muzeum. Nojo, na mě je tu strašně moc lidí. Mě tady neuvíďte, budu schovaná

v depozitáři, kam za mnou nikdo nesmí. Ale textilní kočku si tu můžete koupit. A taky vánoční ozdoby, perníčky a další vánoční nezbytnosti. A víte, že o stánkaře, prodavače a všechny ty šikovné lidičky se celý den stará naše milá kolegyně Belinda? A tak skvěle to umí, že se všichni prodejci k nám těší ☺

Adventní koncert

Jako každoročně proběhne v předvánočním čase adventní koncert. Tentokrát v sále konírny vystoupí sólistka Národního divadla Andrea Tögel Kalivodová. Tato temperamentní pěvkyně rozezvučí svým hlasem nejen muzeum, ale také vaše srdce.

Přijďte nasát vánoční atmosféru a naladit se na nejkrásnější svátky v roce. Doporučujeme vám letošní koncert nevynechat, neboť v příštím roce bude v sále konírny probíhat rekonstrukce a adventní koncert zřejmě neproběhne.

Tak vzbůre pro lístky na pokladnu muzea či na GoOut.

Výstava Rychlých šípů

Do čtvrtka 30. listopadu se v parku před muzeem nachází volně přístupná panelová výstava komiksu ZÁHADA HLAVOLAMU z cyklu Stínadelská trilogie, kterou pořádá Regionální muzeum v Jílovém u Prahy ve spolupráci s Exclusive production s.r.o.

Všechny tři příběhy (dále ještě Stínadla se bouří a Tajemství Velkého Vonta) vyšly letos knižně u nakl. Václav Vávra. Autory scénáře příběhu jsou Jaroslav Foglar a Jiří Macek, komiks samotný je dílem Marko Čermáka.

Rychlé šípů...

... se staly symbolem čestnosti, slušného chování, pomáhání slabším a chlapecké nebojácnosti. Záměrem spisovatele Jaroslava Foglara bylo vytvořit vzdělávací, poučný, ale přitom vtipný a poutavý obrázkový seriál, který by zvedl náklad časopisu Mladý hlasatel a zároveň by mu usnadnil vzdělávání čtenářských klubů. Jejich počet totiž narůstal a podrobná korespondenční agenda byla neúnosná. Seriál začal vycházet na konci roku 1938 a rychle si získal popularitu.

Jaroslav Foglar po celý život odmítal prozradit, zda Rychlé šípů ve skutečnosti existovaly či nikoli. Uměle také podobné otázky přizíval, aby zájem o své dílo udržel stále živý. Ně-

kolikrát se o původu Rychlých šípů dopustil mystifikací hraničících se lží. Přesto však postupně vědomě či nevědomě odhalil několik indicií o původu svého legendárního klubu. Bezděčně například prozradil, že Rychlé šípů žily v Praze. Jak vše přehledně zdokumentoval Miloš Dvorský ve své knize Mýtus zvaný Stínadla, těžiště Foglarovy inspirace bylo v jeho vlastním dětství. Částečně se inspiroval také příhodami ve svém oddíle, dílem běžnými novinovými články. Stěžejní však byla Foglarova jedinečná fabulace.

Klub Rychlých šípů nikdy nebyl začleněn do žádné formální organizace mládeže. Mylně je tedy někdy tato pětice považována za skauty, jimiž nikdy nebyli a nejsou.

Komiksové příběhy Rychlých šípů mají silně výchovný charakter, mnohé díly končí

pregnantně vyjádřenou radou nebo poučením (např. „nikdy nepijte na ovoce“, „nekuř, cvič a zakrátko budeš zase chlapík“). Nabádají k čestnému a řádnému chování, pomáhání slabým a nemohoucím či vystupování proti bezpráví, dále vedou k zdravému životnímu stylu (sportování, nekouření) a ke klubové činnosti po jejich vzoru. Patrná je i výchova k úctě a důvěře k zákonům a ke státním autoritám (policie, úřady). Rychlé šípů často varují své okolí před nebezpečným chováním, nejsou vyslyšeny a příběh pak končí tragicky, těžkým zraněním nebo i smrtí. Výjimečně se něco přihodí i jim samotným, např. Mirek je zraněn, když se snaží zabránit neznámému chlapci v rozbíjení dynamitové patrony, která vybuchne a chlapce zabije.

Druhou skupinou jsou příběhy čistě komické, v nichž se Rychlým šípům (všem nebo někomu z nich) dějí zábavné trampoty. Na rozdíl od vážněji míněných dobrodružství, při nichž Rychlé šípů často soupeří s jinou skupinou a vesměs vítězí, humorně laděné historky mohou skončit i jejich neúspěchem (např. jízda na pětikole, lovení pašíka na dvoře, tříkrálová návštěva cukrárny). Zvláštní prostor v komiksech dostává Rychlonožka – několikrát tvoří jeho bizarní noční sny nebo jsou zobrazeny jeho rodinné patálie.

- W -

Marko Čermák

Středočeské kulturní léto

Letošní kulturní akce v rámci celokrajského projektu s názvem Středočeského kulturní léto proběhly v Jílovém s nebyvalým úspěchem. Vlajkovou lodí celého programu, organizovaného Regionálním muzeem v Jílovém u Prahy, byl bezpochyby koncert **kapely Jelen**, který se konal 18. 8. v parku za muzeem a přilákal přes tisíc lidí. Kapela je čím dál populárnější, letošní rok je pro Jeleny výjimečný také tím, že slaví deset let své existence, což v prosinci završí mega koncertem v O2 aréně.

Před hlavním koncertem rozproudily publikum dvě skvělé předkapely. První z nich byl **Robert Slezák** a jeho blues-rocková parta se svými melodickými baladami. Robert se osobně znal s místním kytarovým mistrem, Peterem Jurkovičem, který dokonce hrával na jejich vystoupeních jako host. A aby to bylo ještě zajímavější, jako druhá předka-

pela, v nezaměnitelných skotských kiltech, vystoupila skupina **VintageWine** se svým neuvěřitelně chytlavým celtictrash-folkem s frontmanem Petrem Polákem. A ano, jak správně tušíte, Petr je bratrem Jindry Poláka, frontmana kapely Jelen, se kterými si po letech zahráli v rámci jednoho koncertu právě v našem krásném Jílovém!

„Dneska to je taková specialita, protože před

náma hrál můj brácha se svojí kapelou VintageWine, se kterými jsme před těmi deseti lety začínali a bráli jsme jako jejich předkapela ve Vagónu. Takže kruh se uzavírá dneska v Jílovém a za chvíli jdeme na to!“ uvedl Jindra Polák těsně před vystoupením.

Nezbývá než říct, že tato akce byla nejen mimořádně vydařená, ale přímo, a nebojme se to říci, legendární. Protože propojila historii kapel. Protože všichni, kdo u toho byli, museli tuto zvláštní, až intimní a přátelskou atmosféru cítit. Protože se potvrdilo, že Jeleni, VintageWine a Robert Slezák do Jílového prostě patří a věříme, že se k nám brzy vrátí!

Divadelní představení na nádvoří muzea byla letos také velmi pestrá a doslova hvězdná

Začali jsme vsutku bláznivě, přímo v ložni-

ci jednoho páru, který se sotva zná, v podání Michaely Tomešové a Vojtěcha Vodochodského. Salvy smíchu při představení hry ještě více gradovaly, když se přidala neodbytná maminka dívky, fenomenální Lucie Zedníčková. Dokonale zmatený průběh šesti různých rák svým perfekcionismem doplnil Zdeněk Rohlíček a senzačně zakončil „němý Mexičan“ Pavel Dvořák. Představení nazvané **Ráno poté**, které divákovu bránci nenechá vydechnout, z produkce Divadla Pantheon, se odehrálo 19. 7. v nezaměnitelné atmosféře našeho nádvoří a smálo se s námi přes dvě stě návštěvníků.

Nebylo by to kulturní léto v Jílovém bez inscenace Divadla Bez zábradlí, které tento-

krát připravilo komedii s názvem **Tři muži na špatné adrese**. Excelentní herecké výkony, neuvěřitelně promyšlené a vtípné dialogy ke Karlu Heřmánkovi neodmyslitelně patří. Toho na jedné scéně geniálně doprovázeli Zdeněk Žák, Josef Vrána a Vlasta Zehrová. Italská komedie, kde nic není normální, ale nakonec zjistíte, že se téměř vše dá vysvětlit, bavila plné nádvoří našich diváků. A věříme, že ne jeden z nich na konci společně s námi vydechl a s hlasitým potleskem si řekl „to bylo tedy něco“.

I děti si přišly na své, a jakou jinou pohádku bychom měli odehrát ve zlatém městě Jílovém, nežli **Zlatovlásku**? Klasická pohádka plná písniček a zábavných rekvizit v autorském zpracování z produkce Divadla Lampion se odehrála za velkého smíchu malých diváků dne 23. 8. A všichni jsme si to i přes velké horko náramně užili!

Středočeské kulturní léto v jílovském muzeu vyvrcholilo s velkou okázalostí 30. 8. komorním dramatem **Smrt v růžovém** z produkce Městského Divadla Kladno. Důstojné až mrazivé ztvárnění smutného osudu legendární šansoniérky v podání geniální Jany Zenáhlíkové dokázalo, že Édith Piaf je skutečně nesmrtelná. Veronika Svojtková a Tomáš Alfieri, jakožto Édithini dvojníci/démoni,

doprovodili rekapitulací jejího života slavnou ženu na její poslední cestě. Konec Edith Piaf tak symbolicky završil nejen prázdniny, ale i Středočeské kulturní léto.

Mgr. Dana Chmeltíková

Ohlédnutí za Středočeským kulturním létem

Již třetím rokem pořádáme Středočeské kulturní léto, kdy si díky podpoře zřizovatele (Středočeský kraj), můžeme dovolit zvát profesionální divadelní soubory a muzikanty. Naše muzeum má výhodu, že máme malebné nádvoří, kde lze postavit pódium a usadit až 350 návštěvníků. Mám pocit, že s kulturním létem jsme udělali díru do světa, nebo aspoň do Jílového ☺. Letošní ročník navštívilo 2 300 diváků. Chodí k nám opakovaně naši stálí, milí a známí návštěvníci, a stejně tak se objevují i nové tváře. To je právě jeden z cílů kulturního léta – přilákat sem nové návštěvníky a lidi, kteří by jinak do muzea nepřišli. A díky Středočeskému kulturnímu létu se nám to daří mnohoná-

sobně. Ani nevíte, jak ráda slyším ty obdivné výkřiky při příchodu diváků – „*Jé tady je to hezký.*“, „*Tady je to jak v Krumlově.*“, „*Tady je to jako na zámku, sem musíme ještě zajít.*“, nebo zahřeje i úplně obyčejné sdělení „*Tady je to dobrý, že?*“.

Mám nesmírnou radost, když se po představení obecenstvo rozchází, nejen s úsměvem na tváři, ale vyjadřují nám i slovní pochvalu. Je to moc milá zpětná vazba a také herci a technici oceňují naše výjimečné muzejní prostředí, kde jim je příjemně. Daří se nám takto naplňovat naši vizi, že muzeum je místem nejen vzdělávání, ale také vzájemného setkávání při kulturních akcích.

Díky našemu programu, který nabízí kolem 70 akcí ročně, mají možnost se k nám nejen jílováci, ale i všichni ostatní neustále vracet. A vězte, že jste u nás vždy vítáni. Vždyť bez vás by to nemělo smysl. Děkujeme ☺.

Sárka Jurinová

Kulturní tip muzejníka

Cestování je prima způsob, jak objevovat nová místa a zajímavé věci. Proč se tedy vydat na víkend, nebo i déle, za naše hranice a nenavštívit nějaké pozoruhodné město, přírodu nebo kulturní památku? Já jsem vyrazila na euro víkend do Norimberku. Nádherne historické město plné památek, jídla a super atmosféry.

Černá kuchyně

Norimberk je znám již od středověku. V této době začal plnit funkci obchodní stezky, která vedla z Itálie na sever Evropy. Velký vliv na toto město měl císař Karel IV., za jehož vlády zde bylo postaveno mnoho budov. Sám císař toto město miloval a často sem jezdil. Dokonce mu zde jeho třetí žena porodila

Dům Albrechta Dürera

Drcení a míchání pigmentu

budoucího krále Václava IV. Největší rozvoj město zažilo od konce 15. století do poloviny 16. století. Stalo se tzv. „tržištěm střední Evropy“. V období raného novověku se Norimberk stal kulturním centrem německé renesance. Jedním z nejznámějších umělců té doby byl například Albrecht Dürer. Jeho dům stojí v Norimberku dodnes a rozhodně stojí za návštěvy. Tento dům naleznete v ulici Albrecht-Dürer-Strasse 39 a je to jediný nejzachovalejší dům umělce ve střední a severní Evropě od doby renesance.

V budově jsou k prohlédnutí repliky obrazů tohoto slavného umělce (dva originály jsou k vidění u nás v Národní galerii v Praze, autoportrét umělce je k vidění v Alte Pinakothek v Mnichově), poté jednotlivé měšťanské pokoje, které ukazují každodenní způsob života v té době. Největším lákadlem je však umělcova dílna, kde je i mnoho interaktivních prvků, které si návštěvníci mohou sami vyzkoušet. Například použití pigmentů, případně zde probíhají i ukázky tiskařské techniky – mědiryt a dřevorez, a to několikrát denně.

Vstupné do muzea stojí 7,50 € pro dospělé. Snížené vstupné je 2,50 €. Vstupné pro malou skupinu osob (1 dospělý a 3 děti) je 8 € na osobu. Pro velkou skupinu (2 dospělí a 3 děti) je 15 €. Za příplatek 3€ je možné si přikoupit denní vstupenku, která zahrnuje vstup i do dalších budov, které jsou zařazeny do městských

muzeí. Pokud si člověk chce vychutnat obsah historických informací v jednotlivých místnostech domu, je možné využít audio průvodce, který je součástí vstupného. Jedinou nevýhodou je, že audio průvodce je v šesti jazycích a čeština mezi nimi bohužel není.

Krásným zpestřením celé expozice jsou také již zmíněné interaktivní prvky a naučné tabule. Nejvíce mě zaujala mapa sousedů Albrechta Dürera a krátké představení těchto osobností té doby. Druhým velmi zajímavým

Replika autoportrétu v domě Albrechta Dürera – originál je k vidění v Alte Pinakothek v Mnichově

prvkem byla dotyková skříň s významnými předměty, kdy po kliknutí na konkrétní předmět dojde k jeho ohrazení a krátkému představení předmětu pomocí textu. Inspirace jsme tedy načerpali bohatě a všem vřele doporučujeme tuto, ale i jiné významné památky (jako například norimberský hrad, Memorium Nuremberg Trials – výstavu o poválečném norimberském procesu nebo třeba zoo a delfinárium atd.) při putování Norimberkem nevynechat.

Veronika Stejskalová, muzejník

Mapa sousedů Albrechta Dürera

Návštěvní kniha

Tento deník někteří návštěvníci minou bez povšimnutí, někteří s chutí zapíší svůj vzkaz. Vždyť potřeba zanechat podpis či stopu známe již z pravěkých jeskyní. A my jsme za to rádi, neboť je to pro nás důležitá zpětná vazba. Dozvíme, co Vás zaujalo, co se Vám nelíbilo, co vzbuzuje emoce, co Vás trápí... Ale mezi námi, úplně nejraději máme pochvaly.

Takže „můžeš kreslit, může psát, ale listy netrhat“.).

- RED-

Muzeum je v dobrých rukách. Hladí a učí, od sklepa po půdu, od kamene přes zlato ke hvězdám. Děkuji všem, kdo se na chodu muzea a expozicích podílíte.

Drabomíra

Líbilo se mi tady, a to jsem to ještě neviděl.

Wik

Chce se mi zvracet, jsem nemocná, ale bylo to nice.

Moc se nám tady líbilo. Kdybyste se přihlásili do soutěže o nejkrásnější muzeum určitě byste vybráli 1. místo.

Vali, Kája, Róza, Pavel

Duše k duši promlouvá, děkujeme.

Tak strašně muzeum jsem s dětmi už dlouho nezažila. Žádná interaktivita, pouze vitríny a mé napomínání „nesabejte na to“. Pouze velmi špatně udělané pracovní listy, které ani nesouvisely s výstavou!

Alžběta M.

Muzeum by mohlo být zařízeno i lépe. Zbytečně velký prostor věnován „pravěku Jílovska“, pro lidi 21. st. už méně zajímavé. Novější historie regionu je pak zmíněno jenom stručně.

PV, Praha

Doufám, že to, co jsem našel na záchodě vystavy trampingu, je jenom atrapa :)

Vzhledem k mé skleróze se s potěšením uvidíme za cca 2 roky znovu! A jako poprvé!

Dobry je to tu bele, sexy exponáty, obzvlášť pan alchymista. Mrk Mrk. :)

Je to tu moc krásné, miluju tohle muzeum a jsem rada, že v okolí Jílového u Prahy je nějaká zábava jako je tohleto muzeum. Něco se i naučím nového.

Vaše Kristýnka

Přeji mnoho dalších muzejních úspěchů jako je tento.

Jana M.
(Muzeum Českého krasu)

Vraťte mi můj čas.
Jaroslav a Verča

Z navštívených muzeí STČ jste pro nás jedničky!

Nejbustější bylo poloskororozpadlý kladívko.

Svišti

Moc se nám tu líbilo.
Hlavně čiča :)

Zajímavosti z depozitáře

Měli jste někdy možnost nahlédnout do muzejního depozitáře? Dovolíme si odpovědět, že pravděpodobně NE. Pokud tedy nepracujete jako muzejníci. Depozitář totiž podléhá složitému bezpečnostnímu režimu a jen tak někdo do něj nesmí. Ukrývají se tam totiž sbírkové předměty nejen umělecké hodnoty, ale také doklady každodennosti, nebo výpověď o daném regionu, které mají svoji historickou hodnotu. A víte, že každý objekt v depozitáři podléhá pečlivé evidenci, ochraně a inventarizaci? Proto se kurátoři musejí hodně ohánět, aby

splnili všechny zákonné požadavky o ochraně předmětu muzejní povahy. Ale práce to není rozhodně nudná, neboť občas se najdou artefakty značně záhadné, kuriózní a vtípné, z nichž Vám přinášíme následující výběr.

*Křesadlo – železné křesadlo na spoušť.
Přesnou dataci nemáme.*

Keramický lívanečník z glazované hrnciny, uvnitř hnědě polévaný. Tvořený pěti (původně jich bylo šest) různými mističkami se třemi různými tvary (květina, srdce a svíslé žlábkování) určenými na pečení lívanců, vdolků a jiných. Mističky tvoří vždy pár. Jedna mistička byla odražena a předmět jich má nyní pouze pět. Jednotlivé mističky jsou spojeny a uprostřed mají keramické držadlo. Lívanečník se používal na otevřeném ohni a pochází z 19. století.

Keramický brošík – Červenooranžová porcelánová nádobka na ukládání párátek ve tvaru sedícího brocha. Hrošík pochází z 1. poloviny 20. století.

Těžítka – dělostřelecký náboj na podstavci. Předmět pochází z období 1. světové války.

Regionální muzeum v Jílovém u Prahy Vás srdečně zve na

Vánoční předvádění

sobota 2. 12. 2023 od 9 do 15 hod.

Přijďte si užít sváteční atmosféru do muzea

Předvádění lidových řemesel, prodej cukroví, ozdob a dekorací v budově muzea, jarmark na nádvoří.

Vstupné: dospělí 80 Kč / snížené 40 Kč

Více informací na [fb](#) nebo na www.muzeumjilove.cz

Regionální muzeum v Jílovém u Prahy Vás zve na

Adventní koncert

Andrea Tögel
Kalivodová

pátek 8. 12. 2023
od 19:00 hod.

Vstupné
350 Kč

Předprodej vstupenek na pokladně muzea a na www.goutout.net.

Více informací na [fb](#) nebo na www.muzeumjilove.cz

Richard Kozel – technický pracovník

K Ríšovi mám zvláštní vztah, neboť s ním sdílím „domeček“ na nádvoří. Každý tam máme jednu místnost. On dílnu a já prádelnu, kde mi udělali pokojíček, zázemí, granule, pelíšek a taky porodnici, kde jsem měla koťátka. Přes den tam ale stejně nepobýváme, já si obcházím kanceláře a lóudím dobroty a Ríša - ten se nezastaví. Víte vy vůbec, co znamená funkce technický pracovník v muzeu? No jasně, to znamená, že dělá úplně všechno. Mám to vyjmenovat? Řidič, zahradník, opravář všeho, instalatér, zedník, výstavář, elektrikář, nákupčí, stěhovák – no prostě je fajn, že to všechno nestihá a v muzeu je téměř 24 hodin denně a já tady pak nejsem sama. Akorát pan účetní nadává, že Ríša musí mít taky někdy odpočinek, nebo dle zákoníku práce dostane naše řída za uši. A to si ještě představte, že ten náš Ríša je děsně veselej chlapík, kudy chodí, trousí vtípky. Akorát přede mnou někdy dělá, že je drsněj. Dokonce mě zpočátku chtěl odvézt do útulku!!! Ale já mu to už odpustila, protože když se nikdo nedívá a jsme sami, tak si se mnou povídá, mazlí a tahá mi provázek a prostě si moc rozumíme.

Ale řeknu vám, když jsme měli přes léto všechna ta divadla, koncerty a další kravály, který nesnáším, Ríša byl v muzeu od nevidím do nevidím. Paní ředitelka říká, že ho musí platit zlatem... ale kde to zlato bere, to nevím.

- Fifi -

Ano, tak já musím potvrdit slova Fifinky. Ríša je velmi důležitým článkem v našem pracovním kolektivu. Oceňuji na něm především naprosto klíčové vlastnosti, jako je loajlita, nekonfliktní povaha a taky, že mu můžu zavolat 24 hodin denně a nikdy neřekne NE. Vždycky se dohodneme. Všechno umí, co neumí, zařídí a ještě nezkaží žádnou legraci. Ríšo, díky.

- SJ -

A co si o tom myslí sám Ríša?

Jak dlouho pracuješ v muzeu?

V muzeu pracuju už 6 let. S nabídkou práce mě tehdy oslovila ředitelka muzea, která sháněla technického pracovníka a já jsem shodou okolností zrovna ukončil pracovní poměr. Tak slovo dalo slova a hned jsme si plácli. No, a jsem tady dodnes.

Co se ti nejvíce líbí a co se ti nelíbí?

Na práci se mi líbí její pestrost a různorodost. U nás v muzeu se stále něco děje. Často pomáhám s instalací výstav různého charakteru a spolupracuji na přípravě kulturních akcí od divadel až po vystoupení kouzelníka. Nelíbí se mi, že často nestíhám a den má jenom 24 hodin.

Máš nějaký originální či vtipný zážitek z muzejní práce?

No, těch by se našlo. Např. jsem několikrát převážel korunovační klenoty, nejstarší trampský totem, plyšovou Lajku ve vesmírném modulu, sbírku trpaslíků z Brna atd.

Jaké jsou tvé zájmy a koníčky?

Koníčků mám více. Např. sbírám minerály, rad jezdím na mineralogické burzy kochat se krásnými vzorky, nebo jen tak do přírody. Když umíte koukat, najde se vždy něco zajímavého. Hodně rád mám meteority, ale zrovna tenhle „kámen“ jen tak nenajdete. Taky mě baví nože a každoročně jezdím na výstavu nožů do Příbrami. Mým dlouhodobým zájmem je astronomie. Už přes 30 let občas provádím na Štefánikově hvězdárně v Praze na Petříně. Však také hvězdářský dalekohled mám i v muzeu. Tak se někdy po setmění můžete přijít kouknout :).

A co předcházelo tvéj kariéře v muzeu?

Moje práce byla vždy pestrá. Rozhodně jsem se nenudil. Pracoval jsem např. jako kormidelník u Státní plavební správy, dělal jsem ochranku v bance – převoz peněz, auto-mechanika, k těm „klidnějším“ zaměstnáním patřila práce v čajovně či v restauraci Zelená kuchyně.

Máš nějaký sen či přání týkající se muzea?

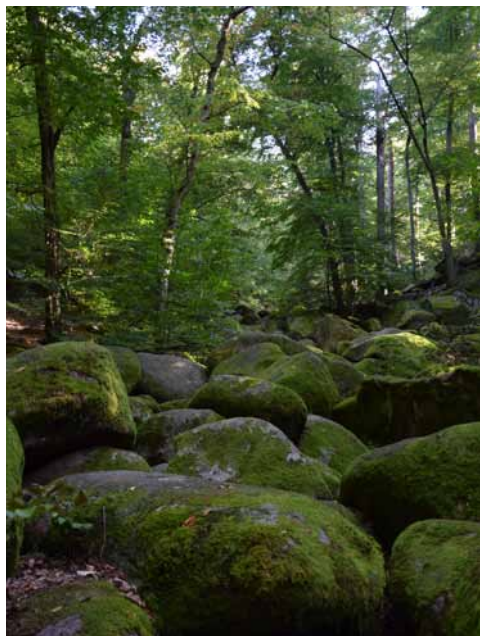
Sen... no třeba bych rád uspořádal výstavu meteoritů. Ale není všem dnům konec.

- RED -

Tip na výlet do muzea

Z Prosečnice přes Požárské lesy a lomy

Do Regionálního muzea v Jílovém u Prahy se lze dostat pohodlně autem či autobusem, ale existuje i celá řada dalších přístupových cest pro pěší turisty, vedoucích malebnou krajinou Posázaví. Přijměte tip na jednu z nich, která je krásná v každém ročním období...

Vlčí rokly

Přes Vlčí rokly do lomu V Doubí

Posázavským pacifikem dojedete z Prahy nebo z Čerčan do zastávky Prosečnice. Od vlaku se obloukem vedoucím pod nádražní budovu vydáte po žluté turistické cestě a podejdete železniční viadukt. Čeká vás příjemná cesta podél potoka s mírným stoupáním. Hned po pár metrech narazíte na lesní přístřešek s velkou mapou, na které jsou uvedeny zajímavosti blízkého okolí a jde o první pozdrav našeho muzea. O půl kilometru dál je u právě čistěného rybníčku U vodárny další přístřešek. Široká cesta se na hranici přírodní rezervace mění v pěšinu a začíná prudší stoupání, které vás dovede k první zajímavosti naší cesty, a tou je unikátní přírodní památka Vlčí rokly – kamenné moře z velkých, mnohdy několikametrových žulových balvanů, pod kterými bublá potok.

Pěšina pokračuje stále vzhůru podél kamenného moře a lemují ji mohutné, mnohdy až 200 let staré buky. Na úplném konci Vlčí rokly si pozorný kolemjdoucí může nalevo od cesty všimnout pozůstatků kamenických prací na jednom z balvanů. Zbývá z něho jen polovina a ta druhá má v sobě otvory pro dřevěné klíny, které kameníci polévali vodou, dřevo nabobtnalo a kámen prasknul. Z nějakého důvodu kameníci nepokračovali ve Vlčí

Pohled na Posázaví a vzdálené Svatojánské proudy z vyhlídky Sekaná skála

Obětní kameny na Kněží hoře

rokly ve své práci, a tak nám tato přírodní památka zůstala zachována, na rozdíl od mnoha jiných, které se v průběhu staletí proměnily ve vesnice, mosty, hrady ...

Pěšina se mění v širokou lesní cestu, je stále žlutě značená a v jednom místě z ní vede odbočka značená žlutým trojúhelníkem, po které dojdete na vyhlídku Sekaná skála. Ta se nachází nad lomem V Doubí. Je z ní nádherný výhled jak do hlubokých stěn samotného lomu, tak i na zalesněnou horní část kaňonu

Rozcestník v Borku

Sázavy i vzdálenější kaňon Vltavy nad Svatojánskými proudy s věží přečerpávací stanice přehrady ve Štěchovicích. A celý obzor uzavírá hřeben Brd. K posezení láká jak dřevěná lavička, tak i původní kamenné křeslo vytesané ve skále.

Posezení navodí oprávněný pocit míru a klidu, ale nebylo tomu tak vždycky. V dobách tzv. Pytláckých válek, které se odehrávaly od Šumavy přes Brdy, Křivoklátsko až po Jizerské hory, se zde odehrál příběh, který je v prosečnické kronice popsán takto:

Tato příhoda se odehrála 14. června 1888, kdy vygradovala válka mezi pytláky a hajnými. Při přestřelce byl hajný Dlabal zastřelen a fůrtu Waldhauserovi vytrhali pytláci plnovous a chtěli jej ubít. To se stalo v místě „U kulatého stolu“ pod Panskou skálou. V domnění, že je fůrt mrtvý, hodili jej pytláci do rokly a zakryli jej roštím. On však přišel k vědomí a doplazil se do lesovny v Horních Požárech (lidově v Sekané skále), kde jej pytláci ještě do rána obléhali. Waldhauser pak s četníky objížděl okolní vsi a hledal Dlabalovy vrahy. Když přijeli do Třebšína, uviděl otce a syna Bartákovy při sekání obilí a ukázal na ně. Při prohlídce domu pak byly objeveny zbraně. Otec se synem byli odsouzeni. Říká se, že mladý Barták své ženě při návštěvě vězení ukousl nos, aby se už nikdy nemohla provdat. Tento se pak nakonec oběsil a starý Barták zemřel.

Románovou verzi tohoto příběhu popsal ve své knize Divočina Jan Morávek, rodák z blízkého Kamenného Přívozu. Zde se starý pytlák Bárta po svém útěku z vězení raději vrhne z vysoké skalní stěny lomu V Doubí, než aby ho znova lapili četníci.

Na vyhlídkové cestě vedoucí k Boží skále

Od zámku Horní Požáry do Borku

Opustíme vyhlídku a dojdeme zpět na žlutou, která nás po pár metrech zavede na křižovatku s červenou a modrou turistickou cestou.

Příznivci tematických zacházek se mohou z rozcestí vydat dál po červené a po asi 200 metrech dojdou k příjezdové cestě k loveckému zámku Horní Požáry, který vlastnil arcivévoda František d'Este. Je to i jediné místo, ze kterého je zámek dobře vidět. Kousek od něj se nachází stejnojmenná myslivna, ve které se před pytláky ukryl fořt Waldhauser. Obojí je veřejnosti nepřístupné.

Po návratu zpět na křižovatku pokračujte dále po modré směrem na Borek. Hned za rozcestím zaplesá srdce každého houbaře nad ukázkovým kozákem a potom následuje asi 1,5 km dlouhý pohodlný a nudný úsek po asfaltce do míst, kde modrá odbočuje doprava na lesní cestu a v dálce jsou vidět „Obětní kameny na Kněží hoře“. O tom, jestli jde opravdu o obětní kameny, se vedou spory, každopádně jde o velmi hezké místo, které stojí za návštěvu. Zvláště za krásného počasí se tu při svačině v trávě dobře chytá bronz. Lesní cesta pokračuje pozvolným kle-

Cíl cesty, Regionální muzeum v Jílovém u Prahy, pohled z parku

sáním dál, aby se po necelém kilometru napojila na asfaltku u informační tabule, ze které se dozvíte o zaniklém středověkém sídelním a obslužném areálu Turyň, jehož funkce souvisela s tehdejší těžbou zlata. Z areálu, který se nachází výše na soutoku potoků, se zachovalo jen pár terénních nerovností.

Každopádně jste tímto vstoupili do kraje zlata.

Po asfaltce se vydáte doprava kolem vzrostlého jilmu. Ten je chráněným památným stromem a společnost mu dělá dřevěný kříž s obrazem Panny Marie. Hned vzápětí vás cesta provede krásnou hájovnou, u které na vás díky početnému hospodářskému zvířectvu dýchnou „staré dobré časy“. Po značce pokračujete dál k rybníku, kde opustíte modrou a vydáte se po hrázi na druhou stranu.

Tam na vás čeká červená značka, vedoucí přímo do Borku. Cestou potkáte odbočku k příjemnému občerstvení U Modré kočky (se spoustou sladkých dobrot), které je však otevřeno pouze v letní sezóně.

Jílovské vyhlídky

V Borku vás rozcestník pošle po zelené pod železniční viadukt a za ním začnete šplhat mezi chatami dál do kopce, až vyjete na hřebínku vedoucím směrem k Jílovému. Následuje polní cesta mezi loukami a pastvinami, která patří k mým nejoblíbenějším v tomto kraji. Cesta je zároveň součástí okruhu zvaného Jílovské vyhlídky, takže se vám otevřou moc hezké rozhledy na kopcovité Posázaví, rozhlednu Pepř a v samotném závěru i na královské horní město Jílové s jeho dominantami - kostelem Sv. Vojtěcha a budovou radnice. Místo nejkrásnějšího pohledu na město se nazývá Boží skála a je zde nejenom lavička, ale i houpačka zavěšená v koruně vzrostlého akátu. Z Boží skály začnete pozvolna sestupovat k městu, podél pasoucích se koníků. Zelená vás zavede malou oklikou na náměstí. Kratší a hezčí cesta na náměstí je hned při vstupu do města. Stačí odbočit vlevo (po cestě Jílovské vyhlídky) a projít parkem, ze kterého je pěkný pohled na budovu našeho muzea, až k dolní části náměstí a tedy rovnou ke vchodu k nám.

A vítajte!

Celková délka cesty je 9 km. Příznivci rychlých chůzí a krátkých zastávek ji zvládnou za dvě hodiny, ale pokud se hodláte cestou kochat dalekými výhledy a nebudete se nijak hnát, tak vaše putování bude trvat zhruba 3 až 4 hodiny.

Jílovští mustangové :)

Michael Antony

Za romantikou Posázavského pacifiku

Píše se rok 1899 a skoro na dohled od hlavního města Českého království v tehdejší rozlehle Rakousko - Uherské říši se odehrávají scény, které by člověk čekal spíš na Divokém americkém západě. Ve skalnatém a pustém kaňonu řeky Sázavy, který byl do té doby pouze útočištěm pytláků, kameníků a vorářů, se děje něco velmi neobvyklého. Stovky mužů v kloboucích a mnohdy v roztrhaných oděvech roztloukají palicemi, krumpáči a za pomoci dynamitu tvrdou skálu, aby otevřeli cestu nové železnici. Když některý z nich zahyne nebo podlehně nemoci, je pohřben do budovaného železničního náspu a práce jdou dál. Později se vlaku, který jezdí nad místy jejich věčného spánku, začne říkat Posázavský pacifik.

Známý Pikovický komín alias jebla při vyměřování trati v roce 1894 a dnes

Vypráví se, že před lety byl v Čerčanech z důvodu nehody odkloněn na lokální trať Posázavského pacifiku mezinárodní rychlík jedoucí do Prahy. Po značně opožděném příjezdu na Hlavní nádraží z něho vystoupila skupina nadšených zahraničních turistů a začala se shánět po prospektech této úžasné trati a nechtěli věřit, že nešlo o turistickou atrakci a že žádné prospekty nejsou...

Možná se výše uvedený příběh nestal a patří do říše pověstí, ale kdykoliv projíždím vlakem překrásným sázavským kaňonem, vzpomenu se na něj a věřím, že to tak klidně mohlo i být.

Celá trať Posázavského pacifiku z Pra-

Na první pohled romantika v pustině, ale ve skutečnosti šlo o nekončící dřinu...

hy přes Davli do Čerčan (kde je rozdělena na dva úseky, dolní a horní) a dál až do Světlé nad Sázavou měří 157 km a jedná se o výborný tip na celodenní výlet, s celou řadou pamětihodností po cestě, na dohled z okna vlaku. Nicméně se zde budeme věnovat pouze trati dolní, a to právě té nejkrásnější části - od Davle po Jílové u Prahy. Jde o úsek mající pouhých 12 kilometrů, ale právě zde mnohdy cestující postává u okna, aby lépe viděl nádherné rozhledy, jaké hned tak někde jinde z vlaku vidět nejsou.

Výstavba tohoto úseku byla zadána v lednu roku 1898 firmě Osvalda Žiwotského a J. Hraběte, která jej dokončila již na jaře roku 1900. Což byl obdivuhodný výkon, vezmeme-li v potaz, o jak velký objem prací šlo. Povedlo se to díky dřině celé armády stavebních dělníků všech možných národností, z nichž nejvíce byli zastoupení Italové. Tábory a dělnické ubytovny se na těchto stavbách často staly útočištěm lidí stíhaných policií, rváčů, hazardních hráčů a mnohých zkrachovalých existencí. Stavební dělníky proto začali místní nazývat baraby. Údajně podle biblického lupiče Barabáše, místo kterého byl odsouzen k ukřižování Ježíš. To zcela jasně napovídá, že soužití barabů a místních nebylo

Posázavský pacifik

bez konfliktů a o velkých rvačkách v hospodách a kolem stavebních táborů se mluvílo ještě dlouhá léta. Kromě toho barabové dřeli za mizernou mzdu, která mnohdy rovnou propadla na dluhy za alkohol v táborových kantýnách.

Výsledek však stál za to. Se železnici přišla do jednoho z nejhudších českých krajů prosperita s celou řadou nových pracovních příležitostí. Postupně sem svoje peníze začali vozit i tzv. „luftáci“. Tedy pražané jezdící vlakem na venkov nalokat se čerstvého „luftu“. Nejprve na výlety, posléze na letní byty a nakonec do vlastních chat a vilek a tím začal turistický ruch, který zůstal nedílnou součástí Posázavi až do dnešních dob.

V této části trati Posázavského pacifiku se nachází i šest tunelů o celkové délce 700 metrů. Za nacistické okupace byly tunely pro-

Trať Posázavského pacifiku se vine překrásnou romantickou krajinou

měněny na továrny Omega I a Omega II. Vyráběli se zde letecké součásti a prý i díly do německých raket V1 a V2. V tunelech bylo totálně nasazeno kolem 1200 dělníků.

Kromě Čechů zde pracovali i Francouzi, Rusové, Chorvati a Srbové. Výrobu řídili Němci, dozor měli na starost Rakušané. V tunelech Omegy II došlo k incidentu, kdy byli dva čeští mladíci zastřeleni, protože z odcizeného materiálu zhotovili malý globus s mapkou republiky a do ní vyznačili polohu tunelů s podzemní továrnou.

Tunely měly speciální dveře - betonový otočný půlválec pro zamezení vniku vzdušných torpéd a střel. Železniční provoz na trati byl zastaven a obnoven až po válce kdy byly tunely vráceny svému původnímu účelu. Do-

Rozcestník starých trampských osad nacházející se hned u kolejí

Záběr z tunelu ve kterém se nacházela nacistická továrna Omega II na betonové základy toalet pro totálně nasazené dělníky. Poslední připomínku válečných dob.

dnes je zřetelnou vzpomínkou na tuto neveselou dobu nenápadný betonový obdélník, nacházející se před Pikovickým tunelem hned vedle kolejí. Jde o zbytek toalet pro totálně nasazené dělníky.

Kamenná chlouba

Ozdobou trati Posázavského pacifiku se stal Žampašský most. Jde o druhý nejvyšší kamenný most ve střední Evropě. Překlenuje potok Studený a údolí Kocour mezi stanicemi Luka pod Medníkem a Jílovém u Prahy a od roku 1958 je na seznamu kulturních památek. Výška mostu je 42 metrů a délka 110 metrů. Pro představu, je jen o metr nižší než Nuselský most. K jeho stavbě byla použita hrubozrnná žula z okolních lomů.

Plný pražský peróny psanců a pirátů

Svoji slávu i název získal Posázavský pacifik (občas nazývaný i Pikovický) hned zkraye První republiky od svých vděčných dobrodružných cestujících - trampů, kteří v něm jezdili do Zlatého kaňonu - tedy do údolí řeky Sázavy, v kraji pod Medníkem. Dnes jsou zde stovky a tisíce chat, z nichž jen část si zachovala svojí původní romantickou tvář. Ale tehdy, počátkem dvacátých let minulého století, měli první trampští průkopníci na dosah ruky nefalšovanou divočinu s přeřinatou

řekou a mohutnými liduprázdnými skalnatými srázy, které protínaly koleje Ocelového oře. Nešlo jinak, než si nasadit stetsony, vzít kostkované košile, nazout těžké kanadky a s colty zavěšenými proklatě nízko jít do boje s nic neodpuštějící divočinou. Alespoň jednou týdně, ze soboty na neděli. A všechny tyto mladé desperáty a kovboje přivázel Posázavský pacifik.

Trefně popisuje cestování do Zlatého kaňonu ve svých vzpomínkách komik Jaroslav Štercl:

Zlatokopové, kovbojové, psanci, šerifové, trapeři, falešní hráči i jejich Bessy, Mary, Anity a Daisy byli ve svém životě. A vůbec jim nevadilo, že to, co přijelo, mělo s vlakem moc málo společného. Cestující byl sice naložen do hyláků, jak se říkávalo dobytčím vagónům - ale hlavně, že se

Starý totem pamatuje ještě parní vlaky houkající před tunelem

jelo. A vesele. Tenkrát zkrátka měla dráha všech pět pět. To asi znamenalo: Plný, Pražský, Peróny, Psanců a Pirátů. Byl by to bejval pro dráhy báječnější kšeft, kdyby... Eště kdyby byl tak někdo ochotnej platit. Kde by našel pan Kabrbel, taktokonduktér na týhle divoký trati, otec třech nezapomírajících dětí, kde by našel vodvahu, aby požadoval po Bleskovým Petu uhradit jízdný do Pikovic City. Moh by se pan Petrůček ve třicátých letech, v době hluboký krize vodvážít, aby chtěl bura na Bessy Kořínkové, již vlastnil Tříprstý Jack z osady Kansas? Nemohl a taky se neodvážil. Podíval se na kolty, visící Jackovi hluboko pod normálem a na Bowie knife, zastrčené v kanadce, a pokud se vůbec do vagónu dostal, zaposlouchal se do slov chorálu, že... „pod hlavu mu šutrák dali - a do hrobu navrtali - vosum ventilů!“ Bylo to snad memento mori - ale tím byli tito mužové zachráněni jak své rodinám, tak „modrý armádě“.

Ba jó. Vozili nás zadarmo a vozili nás rádi. Rádi poslouchali naše písničky...

A ty písničky byly věnované i Posázavskému pacifiku, bylo až z podivem, kdyby tomu bylo jinak.

Kde jsou časy dřeváků a parních mašinek

Zpívá se v jedné novější trampské písni a bohužel je to tak. Sice několikrát za rok kaňonem Sázavy projede i parní vlak v rámci výletních „nostalgických jízd“, ale jinak romantika starých dob dostává na frak. Je sice dobře, že trať byla v posledních letech s velkými náklady opravena. Alespoň je větší šance, že nebude zrušena. Snahy o to byly hlavně v devadesátých letech minulého století, ale pro značný odpor místních i chatařů bylo od těchto záměrů upuštěno. Bohužel se při novodobých opravách často nebere zřetel na jedinečnost této trati a rekonstrukce jdou podle stejného vzoru, jako na tratích jiných. Jsou bourány staré drážní domky podél trati a romantické zastávky se mění v unifikované nástupiště betonových panelů a průhledných prosklených čekáren. Posázavský pacifik tím hodně ztratil.

Nicméně i přes tuto nepřejícnost nebo snad nepochopení novodobých projektantů a investorů zůstává jízda po této trati nezapomenutelným zážitkem. A při troše štěstí budete po letní bouřce z okna vlaku koukat na mraky stoupajících vodních par prosvětlených sluncem, mezi kterými se hluboko dole objeví tok řeky, prudké skalní srázy i protějšší zalesněné svahy Medníku. A tehdy možná pocítíte touhu nasadit si stetson, kostkovanou košili, obout těžké kanadky a vyskočit v zatáčce z pomalu jedoucího vlaku, neboť jste právě jeli kaňonem And či Skalistých hor a dobrodružství volá...

Michael Antony

KNIHY NEJEN PRO KOČKU

Kdyby existovalo přísloví „*Kolik knih napíšeš, tolikrát jsi člověkem*“, není v našem muzeu už snad kam šlápnout, a to mám malinké tlapičky a jsem mrštná. Naši muzejníci a muzejnice i externí spolupracovníci se snaží sepisovat svoje znalosti, poznatky i objevy, a proto vám teď představím některá jejich kořata, pardon, některé jejich knížky. Samozřejmě všechny jsou k dispozici v pokladně našeho muzea.

- KM -

JÍLOVSKÉ ZLATÉ DOLY

Petr Morávek, Jiří Litochleb

Když Keltové před tisíci lety objevili v krajině kolem Jílového zlato, převážně ho získávali rýžováním z potočnických, říčních a svahových sedimentů. Byli důkladní, a tak po nich mnoho žádaného kovu na povrchu nezbylo. Jejich následovníci již museli pod zem. Zlato získávali ve štolách desítky a stovky metrů hluboko. O tom všem vypráví publikace renomovaných autorů, předních znalců výskytu a dolování zlata u nás. Všímá si geologického vývoje území, popisuje vznik zlatonosných ložisek a jejich minerály, pokusy o obnovu těžby, záludnosti průzkumu těžby a výroby zlata. Fotografie a kresby názorně dokreslují historii dva tisíce let trvající těžby jílovského zlata.

Vydáno: 2018, Česká geologická služba, cena 350 Kč

FILMOVÉ JÍLOVÉ

Veronika Stachurová Kucrová, Jan Sít

Publikace vychází z výstavy realizované v našem muzeu v roce 2021 a představuje podrobněji 39 filmů, adaptací a seriálů, které byly alespoň částečně natáčeny v Jílovém či okolí. V úvodních kapitolách se čtenáři dozví také o filmové tvorbě zdejšího rodáka, spisovatele Jana Morávka a historii biografů ve městě. Nechybí bohatý fotografický doprovod.

Vydáno 2022, Regionální muzeum v Jílovém u Prahy, 260 Kč

MADONKY, JEŽÍŠCI A KONÍCI

(Drobná keramická plastika středověké Prahy)

Šárka Juřinová, Martin Vysobílád

Publikace vydaná u příležitosti stejnojmenné výstavy (více o výstavě najdete v článku na str. 5), přibližuje návštěvníkům drobné sošky z keramiky, mající málokdy více než 12 cm, které sloužily různým účelům, především jako hračky a předměty osobní zbožnosti.

Součástí publikace je katalog obsahující 98 položek.

Vydáno: 2023, Regionální muzeum v Jílovém u Prahy, 280 Kč

TRAMPING

Michael Antony

Dosud nejobsáhlejší kniha věnovaná trampingu. Je rozdělena do dvou částí. Ta první dává prostor jeho dějinám až po současnost. Ve druhé je čtrnáct tematických kapitol, např. Ta naše písnička trampská, Trampské osobnosti, Sport na osadách i olympiádě, Hospůdko, hospůdko trampská, Zelené řádky časopisů a knih, Trampové na stříbrném plátně, Legendy a pověsti, Historicky z vandrů... atd. Texty doplňuje 450 archivních i současných fotografií.

Vydáno: 2023 (dotisk 1. vydání), Albatros, 690 Kč

130 LET JÍLOVSKÉHO MUZEA 1991 – 2021

Veronika Stachurová Kucrová, Šárka Juřinová a kol.

Vše, co potřebujete vědět o našem muzeu. Od nejstarší historie domu Mince, sahající až do poloviny 14. století, přes osobnosti spojené s muzeem či dějinách muzea – kdy se základem muzejního fondu stal dar od jeho zakladatele Leopolda Čiháka. Nechybí seznam výstav, akcí, představení a dalších událostí konajících se u nás, štol provozované muzeem, naučné stezky. To vše doplněné velkým množstvím fotografií současných i archivních.

Vydáno 2021, Regionální muzeum v Jílovém u Prahy, cena 220 Kč

KRAJ NA KONCI STŘEDOVĚKU

Jan Vízner, Šárka Juřinová

Knih se zaměřuje na církevní správu, pozemkovou držbu, osídlení a sociální strukturu na Jílovsku a Říčansku v době vlády Karla IV.

Vydáno 2021, Regionální muzeum v Jílovém u Prahy, cena 250 Kč

AHOJ NA VÍKEND

Šárka Juřinová, Michael Antony

U příležitosti výstavy fotografií současného trampingu Ahoj na víkend byl vydán i tento katalog, obsahující všechny vystavované fotografie od jedenácti autorů z Čech, Moravy a Slovenska, které jsou důkazem, že tramping stále žije.

Vydáno 2022, Regionální muzeum v Jílovém u Prahy, cena 90 Kč